

උටුගැමුණු රජතුමා කරවූ රුවන්මැලි මහා සෑය

☸ බුදුසමය විග්‍රහ කරන නිදහස් වින්තනය

- ආචාර්ය සිරිපාල මාදුවගේ
සත්‍ය ගවේෂණය සඳහා පුද්ගලයා තුළ නිබ්බය යුතු වින්තන රටාවේ ස්වභාවය. ලෝක සත්‍යය අවබෝධ කිරීම සඳහා බුදුරජුන් තම ශ්‍රාවකයාට ලබා දී ඇති අපූර්ව වින්තන නිදහස.

☸ අධර්මය බර්මයෙන් දුරු කිරීමේ බෞද්ධ ප්‍රතිපත්තිය

- රෙජි වීරමන්
අධර්මයට - දුසිරිතට පෙළුණු පුද්ගලයන් සුසිරිතට - යහමහට ගැනීම සඳහා බුදු වදනෙන් අනුමත වූ නිවැරදි ප්‍රතිපදාව තීරවුල් කර ගැනීමට දරන ප්‍රයත්නයකි.

☸ සදහම් දැනුම

- වහුමුවේ විජයවංස නා හිමි
බුදු දහම හා ඒ ආශ්‍රිත විවිධ විෂය කරුණු පිළිබඳ කෙටි ප්‍රශ්න සහ පිළිතුරු මගින් පාඨකයා දැනුවත් කරන විශේෂාංගයකි. දහම හදාරන සිසුන්ට මෙම විශේෂාංගය විශේෂයෙන් ප්‍රයෝජනවත් විය හැකියි.

☸ දෙලොව දියුණුවට බුදු හිමි වදාළ දහම

- හේමමාලා රත්දත්ත
පුද්ගලයාගේ දෙලොව අභිවෘද්ධියට හේතු වන බුදුරජුන් දෙසු ඉතා වැදගත් ජීවන පිළිවෙත් සතරක් පිළිබඳ විමර්ශනයකි. මෙම ලිපිය.

☸ සාමයික සහජීවනය සහ බුදු දහම

- ආචාර්ය අලුත්වැව සෝරත නා හිමි
විකල්ප ආගමික සංකල්ප හා දර්ශනවාද පිළිබඳ බෞද්ධත්වය තුළ පැවතිය යුතු සහනශීලී බව. දුෂ්ටියක් නොවන - පර්යේෂණ මඟක් වූ බෞද්ධ පිළිවෙත තුළ දර්ශනික වශයෙන් දක්නට ලැබෙන විවෘත බව.

☸ වතු සවිච්ච පබ්බ (පරිග්ගහ) භාවනාව

- මහාචාර්ය උතුරාවල ධම්මරතන හිමි
'සතිපට්ඨාන' නමින් ප්‍රකට බෞද්ධ විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය පැහැදිලි කරන ලිපි පෙළක තවත් කොටසක්. ආර්ය සත්‍ය සතර පිළිබඳ විශේෂ දැකීමක් ඇතිකර ගන්නා අයුරු දැක්වෙන විදර්ශනා කොටසක් පිළිබඳ විමර්ශනයකි; මෙම ලිපියෙහි ඇතුළත් වන්නේ.

☸ සිත් සතන් දවන කෙලෙස් ගිහි සතුරන් ඇති කරන මගකි

- ආනමඩුවේ ධම්මරතන හිමි
මිත්ස් සිතෙහි ඇති වන 'කෙලෙස්' හෙවත් සෘණ ආවේග දහසයක් පිළිබඳ බුද්ධ දේශනාවකට අර්ථකථනයකි. පුද්ගලයාගේ දෙලොව පරිහානියට හේතු වන - විමුක්ති මගෙන් ඔහු බැහැර කරන අකුසල ස්වභාව දහසයකි, එම සුත්‍ර දේශනාවෙන් පෙන්වා දී ඇත්තේ.

☸ නැගො - ගුණ පිරි උතුමන් ඇසුර දුබලයකට වුවද දෙලොව වැඩ සදයි.

- දිවියාගහ යසස්සි නා හිමි
පුද්ගලයන් තුළ පවතින බුද්ධි මට්ටමේ විවිධත්වය අනුව - අවබෝධය ලද අය ඇසුරෙන් ඔවුන් දහම වටහා ගන්නා අයුරු පැහැදිලි කළ දේශනාවකට අර්ථ කථනයකි; තුණ - ගුණ පිරි උතුමන්ගේ ඇසුර ලැබීමේ අනුසස් පෙන්වා දෙන ලිපියකි.

☸ ඵෙතිහාසික හකුරුගල විහාරය

- දුමින්ද කාරියවසම්
අවස්සාවේල්ල සිට කැගල්ල බලා දිවෙන මාර්ගයේ රුවන්වැල්ල තරගරයට මදක් ඔබ්බෙන් ඇති ගුරුපැන්න ග්‍රාමයේ පිහිටා ඇති ඉපැරැණි ඵෙතිහාසික විහාරස්ථානයක් ගැන තොරතුරු; මෙවර 'වෙහෙර විහාර' විශේෂාංගයෙන්.

☸ දින දින සැබෑ වන කොසොල් රජු දුටු සිහින

- ඒ.ඒ. නිර්මලා අමරසිංහ

බුදු සසුනෙහි සහ ලෝක සමාජයෙහි අතාගතයේදී සිදුවන වෙනස්කම් පිළිබඳ පෙර තිමිනි වශයෙන් කොසොල් රජු එදා දුටු බව පැවසෙන සිහින දහසයකින් නිරූපණය වූ යථාර්ථ පිළිබඳ බුදුරදුන් දුන් අර්ථ විවරණයි. මෙම ලිපියෙන් විස්තර කැරෙන්නේ.

☸ මත් උවදුර මඬින්න රජයකට කළ හැකි දෙයක් හැද්ද?

- කතුචූකිය

☸ පිරුවානා පොත් වහන්සේගේ අන්තර්ගතය පිළිබඳ විමැසුමක්

- එච්. ඒ. පියසේන

තෙරුවන් ගුණ බලයෙහි ආශීර්වාදයෙන් තමන්ගේ ජීවිතවලට කිසියම් ශාන්තියක් ලබාගත හැකි වෙනුවෙන් බොද්ධයන් විශ්වාස කළ; ඒ සඳහා එදා සිටම භාවිතා කළ 'පිරුවානා පොත් වහන්සේ' නමින් ප්‍රකට පිරිත් පොතෙහි ඇතුළත් සූත්‍ර දේශනා සහ එම සූත්‍ර දේශනාවලට තිදත් වූ ශාසනික සිදුවීම් පිළිබඳ විමර්ශනයකි. මෙම ලිපියේ කොටස් කිහිපයක් පසුගිය පත්‍ර වල ද පළ විය.

☸ Five aggregates

-by Ven. Wellawatte Gnanabhiwansa Nayake Thera